

SZENTHÁROMSÁG VASÁRNAP

„Az izraeliták közül való test szerint a Krisztus, aki mindenek felett örökké áldandó Isten. Amen!”

Róma 9:5

Szentháromság vasárnapja van. Az egyházi ünnepek végéhez értünk, most jön az un. ünneptelen félév. Az egyházi hagyomány, tradíció, a Pünkösöd utáni vasárnapot összefoglalóan a Szentháromság egy örök Isten tiszteletére szenteli. Ismerjük-tudjuk ezt, ezeket, mégsem könnyű erről beszélni. Meg kell feszülni a léleknek, hogy megértsük az Isten titkát. Jertek velem lélekben ezen az istentiszteleten, mint egy kirándulásra és fedezzük fel magunknak az Istent újra!

Hol kell ezt kezdeni? Természetesen az elején. A Kezdeteknél. A Biblia is itt kezdődik.

1. És azt mondja, hogy Isten először megajándékozott minket ezzel a világgal. Ez a világ érdekes, szép, színes, csodálatos, gazdag, változatos. El is vagyunk foglalva vele, és sajnos el is vagyunk veszve benne.

Sokfelé jártok és jártatok már ti is ebben a világban kirándulni, örültetek, hogy látjátok a világnak ezt vagy azt a részét. De a Televízióban is állandóan mutatják a természet szépségeit. Miénk, nekünk adta Isten, de nekünk is át kell majd adni az unokáinknak, mert az övék is. Lesz mit?

2. Aztán megajándékozott magával az élet csodálatos ajándékával, az életteddel. Ez egy külön tanulmányt érdemelne. Ki volt az apád? Az anyád? Miért éppen ők? Hogy születted te meg? Miért éppen ott és akkor? Van ebben eleve elrendelés? Ugye ez is elég érdekes, regényes? A családfakutatás ma reneszánszát éli. Ki tudja hányadik láncszem vagy ebben az életben? De legalább azokat szeresd és becsüld, akikhez kapcsolódtál, a szüleidhez, és akiknek ezt te is továbbadtad, a gyermekeidhez.

3. Eddig ezt kérés nélkül is megadta az Isten. Most jön, most jönne ezek után a hitből való élet. Mert mindez megromlott és tönkrement. Az Isten meg akar ajándékozni az Ő Fiával, a Jézus Krisztussal, akiben arra figyelmeztet, hogy több az élet ennél, a láthatóknál, magadnál, másoknál! Veszendő és mulandó az élet, minden és mindenki, azért ezeken túl kell látni, el kell venni, el kell fogadni, meg kell ragadni az örökkévalóságot. Hangzik a figyelmeztetés. Szükség néktek újonnan születni. Mert nem elég élni csak, megváltottként kell élni. Szeresd Megváltódat is.

Nem elég az istenben hinni, az ördögök is hiszik, hogy van Isten és félnek tőle, rettegnek. A zsidók is hisznek az egy Istenben, de nem megváltottak. Nem fogadták el a Krisztust, akiben Isten elveszi a bűneidet, és megoldja a megoldhatatlant. Adoptál, gyermekévé fogad. Isten gyermekévé leszel.

4. És meg akar ajándékozni Szentlelkével, hogy jelen lehessen állandóan az életünkben, vezetni, vezérelni, tanítani, befolyásolni, alakítani tudjon.

Hatni ránk. Belső lelki élet is van, nemcsak testi élet, és akiket az isten Lelke vezérel, azok az Istennek fiai, leányai. Meglátszik-e ez az életeden? Vezérel-e az Isten? Miben nyilvánul ez meg? Például abban, hogy itt vagy. Itt ahol vagy, s a hogyan vagy. Benned akar lakni, hogy szeretni tudj, mert Ő a Szeretet!

5. Mégis, Isten az egyetlen, aki kívül van mindenben, ezen az egész világon. Ő megteremtette ezt a világot, de Ő nem a világ. Ezért nincs igazuk a buddhistáknak és a hinduknak, hogy a természet egyenlő az Istennel. Nem! Ő alkotta! Aztán önmagát megalázta, emberi testet vett fel, eljött erre a világra, megváltani magának ezt a népet. Itt volt velünk 33 évig az Isten Fia emberi testben. Azóta láthatatlanul Szentlelkével van jelen ebben a világban. Kormányozza, de igazából most is kívül van ezen a világon.

Olyan, mint egy terrárium, egy akvárium, ahol üvegfal mögül látod a halakat úszni a vízben, ott vagy te is, de mégis kívül vagy. Elválaszt tőlük valami. Egy üvegfal. Ez ami elválaszt, az Isten szentsége. Vagy olyan, mint az unokád kint a kertben játszik és te bent vagy a konyhában, ott dolgozol, az üvegfal mögül látod, hogy ő mit csinál, és lehet, hogy ő nem is lát téged, de tudja, hogy ott vagy és ha szól, s hív téged, te megjelensz.

Ezt Ő meg is ígérte: „Hívj segítségül engem a nyomorúság, a baj, a betegség idején, én megszabadítalak, megsegítelek, mint egy jó szülő, nagyszülő, te pedig dicsőítesz engem!”

6. De egyszer eljön az Isten ítélni élőket és holtakat, jelen lesz. Mindenki eleje vitetik s Ő, kimondja az ítéletet. Különválasztja a hívőket és a hitetleneket, a juhokat és az értéktelen kecskéket. A gonoszokat ítéletre küldi, a jókkal együtt fog lakni. Mert eltávolítja a bűnt, a halált. Minket testileg is átformál, hogy képesek legyünk szentségét, szeretetét, forrását elviselni. Isten az emberekkel fog lakozni.

Az Istennel kezdtük, és az Istennel fejeztük be. Mert Isten az első és az utolsó, az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég. Aki nem találkozik vele itt, a végén fog vele találkozni. Most üdvösségére, javára találkozhat vele, akkor pedig már kárára. Az Isten türelmes, vár, de egyszer lejár, vagy az életünk, vagy a világ ideje. Mindegy, elkerülhetetlen a találkozás vele.

Lizik Zoltán lp.-Windsor

VERSAILLES, NAGY-TRIANON PALOTA

1920. június 4.

Magyarnak rettenetesebb feladat nem jutott még, mint amit Drasche-Lázár Alfréd követ és Benárd Ágoston népjóléti miniszter kaptak osztályrészül. A magyar királyi kormány felhatalmazása alapján nekik kellett aláírniuk a trianoni békeszerződést. S magyar kormányfőnek sem jutott rettenetesebb feladat, mint Teleki Pálnak, aki előterjesztette a törvényjavaslatot az Északamerikai Egyesült Államokkal, a Brit Birodalommal, Franciaországgal, Olaszországgal és Japánnal, továbbá Belgiummal,

Kínával, Kubával, Görögországgal, Nikaraguával, Panamával, Lengyelországgal, Portugáliával, Romániával, a Szerb-Horvát-Szlovén Állammal, Sziámmal és Cseh-Szlovákiával 1920. évi június hó 4. napján a Trianonban kötött békeszerződés becikkelyezéséről.

A történelmi Magyarország két ok miatt hullott szét: az első oka az volt, hogy elvesztettük a világháborút, a második, a még fontosabb ok pedig az, hogy majdnem 50% nem magyar nemzetiségű élt az országban, akik szétfeszítették Szent István birodalmát. 1720-ban, kétszáz évvel a trianoni béke előtt a történelmi Magyarország lakosságának 30-35%-a (!) volt magyar, s Erdélyben a román többség már a XVII-XVIII. században létrejött. Kész csoda, hogy a történelmi Magyarország, magyar hegemonia alatt 1918-ig kibírta, s ez pedig a Habsburg Monarchiának köszönhető. A Habsburg Monarchiát és benne a történelmi Magyarországot ugyanaz a hatalmi status quo tartotta fenn 1918-ig, amelyik bukásra ítélte a magyar függetlenségi törekvéseket 1711-ben és 1849-ben. Amikor ez a status quo megszűnt - pontosabban megszűnt azt ezt fenntartó hatalmi egyensúlyhoz való ragaszkodás -, onnantól a napjai meg voltak számlálva.

Ezt minden valamire való magyar politikus és gondolkodó akkor is tudta és ma is tudja.

Ha a Habsburg Monarchia nem szenved háborús vereséget, s nem omlik össze az ország, akkor nincs Trianon. De az országot a történelmi határai között valószínűleg akkor sem lehetett volna fenntartani, a korábbi - 1914 előtti - viszonyai között pedig egész biztos, hogy nem. Többé-kevésbé a 1920-ban megállapított határokat kitéző térképek készültek nemcsak Párizsban és Szentpéterváron, hanem Berlinben, sőt még Bécsben is, Ferenc Ferdinánd trónörökös környezetében. Ezek már évekkel korábban előrevetítették egy, a trianoni békéhez hasonló rendezés árnyékát. Ha a németek győznek az első világháborúban, akkor nincs Trianon - de könnyen lehet, hogy mégis valami nagyon hasonló történt volna.

Teleki

Nem lehet nem beszélni arról a felelősségről, ami az akkori magyar (és persze osztrák) elitet terheli a háborúért, az összeomlásért és végül pedig a totális vereségért, ami nem a háborúban, hanem a békében érte az országot: felelősség terheli azokat, akik a millennium pompájától megszédítve nem figyeltek a birodalom törekenységére, s olyan lelkesek voltak a kitérő háborútól. Tisza világosan látta a veszélyeket, de tehetetlennek bizonyult a Bécsben, és persze főleg Berlinben kardot csörtető generálisokkal szemben. Felelősség terheli persze Károlyit és az akkori függetlenségi párti ellenzéket, akik akkor már évek óta uszítottak a Monarchia ellen, majd csődöt mondtak, amikor fegyverrel kellett volna megvédeni a határokat - vagy az országból legalább azt, amit lehetett. Szégyen, hogy ellenállást a győztesekkel szemben csak a Kommün tanúsított. Pedig lett volna értelme valamiféle ellenállásnak, s ezt az mutatja legjobban, hogy a Kommün hadserege egészen Eperjesig tudott előrenyomulni, ha volt parancs és volt rá alkalmas parancsnok.

Sok mindent meg lehetett volna tehát megmenteni, ha a magyar elit nem omlik össze 1919-ben, és Károlyi és emberei nem olyan tehetségtelenek és naivak. De mindent, az egész történelmi Magyarországot egész biztos, hogy nem. Bizonyosan meg lehetett volna menteni Kassát, Nagyváradot, Szabadkát, talán még Pozsonyt is. Sajnos, Kolozsvár meg a Székelyföld már nagyon messze vannak...

Aki ezekről nem beszél, az vagy tudatlan, vagy szándékosan ferdít. Nem tudom, melyik a nagyobb bűn.

Nem vezet sehová annak az ezeregyedik pusztába kiáltása, hogy Trianon igazságtalanság volt. Persze, hogy az volt, de a történelem folyása nem igazság meg igazságtalanság, hanem erő, olykor emberi tehetség és nagyon sokszor szerencse kérdése. A Koltay-Nemeskürty-féle Trianon-filmből pont az nem derült ki, hogy mi és miért történt 1920-ban, miért hullott szét a történelmi Magyarország. A sugallt magyarázat, vagyis a kozmopolita liberális kapitalizmus „elnemzetietlenítő” hatása, a nemzetközi szabadkőművesség és a kommunista összeesküvés, valamint a „magyar-gyűlölet” nemcsak egyszerűen nem igaz, hanem veszélyes ön- és népámítás, amire sajnos a magyaroknak mindig is hajlandósága volt, és ami annyi bajt okozott a történelem során. (Megjegyzem, hogy a liberális kapitalizmus „elnemzetietlenítő” uralma idején, 1867 és 1918 között növekedett a történelmi Magyarország területén a magyarság aránya 48%-ról 54%-ra!)

Nyolcvankilenc év telt el azóta. Amit akkor felfogni is alig lehetett, megérteni és elfogadni pedig végképp nem, az ma már befejezett történelem. Szent István országa, az egész Kárpát-medencét betöltő magyar állam immár végérvényesen a történelemé lett. A történelmet nem lehet újra lejátszani, s az írástudók felelőssége pedig az, hogy ne is keltsenek ilyen illúziókat. Koszovó elvesztésével a szerbek is valami olyant veszítettek el, mint mi Erdéllyel. Nem most, a '90-es években, a polgárháborúban - hanem már évtizedekkel vagy akár évszázadokkal ezelőtt, amikor a tartomány albán többségű lett. Milosevic romba döntötte a hazáját, és az a folyamat akkor kezdődött, amikor a rigómezei csata 600 éves évfordulóján, 1989-ben meghirdette - mintegy - a történelem újra-írását. Nem sikerült, s halottak, tömegsírok, menekültek, elnéptelenedett egykori szerb városok és falvak, romok mindenütt lett az eredmény. Szerbia és a szerbek sorsa intő példa lehet mindenkinek, így nekünk, magyaroknak is. Sem a csonka-országban élőknek, sem pedig a határon túl élő magyaroknak nem tesznek jó szolgálatokat a politikai kalandorok és az emberek őszinte érzelmeivel játszó sarlatánok.

Egy közeli hozzátartozó elvesztése évekig is nagyon fáj. Aztán a gyász enyhül, s csak egy nagy hiányérzet marad, végül már csak arra emlékezünk, hogy volt olyan, amikor még élt, velünk volt, közöttünk. Őrizzük erényeit, elfelejtjük hibáit és megbocsátjuk bűneit.

Én így vagyok a történelmi Magyarországgal.

Írta: Antall György

(Antall György írása a Konzervatórium nevű internetes orgánumban a legjobb és legidősebb a 89. évfordulón írásban megjelent vagy a képernyőn elhangzott megemlékezések között. Trianon kapcsán ma nem átkozódnunk és bűnbakokat keresniünk kell, hanem szembesülni az okokkal, köztük saját nemzetünk felelősségével, és azon kell gondolkodnunk, hogy valójában hogyan lehetne enyhíteni e nemzeti tragédia következményeit.)

A tömör és lényeglátó esszéhez mindössze annyit tartok szükségesnek hozzá tenni, hogy Trianon okai végső soron Mohács-hoz, az akkori fundamentalista Oszmán-Török Birodalom ellen vívott, több évszázadon át tartó és az országot hadszínterré tevő, nagy területeit elnéptelentető, háborúig mennek vissza. Ha ezt nem követi jelentős számú délszláv és román népesség betelepítése, akkor a történelmi Magyar Királyság megcsonkítására nem kerülhetett volna sor.

Antallnak igaza van, hogy már jóval 1914 előtt léteztek olyan térképek, amelyek egy jóval kisebb területű Magyarországról vizionáltak, de épp a Teleki-féle "vörös" térkép mutatja, hogy a Wilson amerikai elnök által meghirdetett és az amerikai békeüldöttség által javasolt etnikai határok alapján a trianoninál jóval nagyobb maradt volna Magyarország. Magyar terület maradt volna az egész I. bécsi döntésben visszakapott terület, Pozsonnyal és Nagyszőlőssel kiegészülve. Megmaradt volna Szatmárnémeti, Nagyvárad, Arad, Szabadka, talán Temesvár is, valamint Dél-Baranya és a Muraköz. Ez azért nem a trianoni ország lett volna. Erdély esetében jó esélye lett volna egy független, svájci típusú kantonokból álló országnak vagy országrésznek. De nincs értelme ábrándozni, mi lett volna, ha a 67-es kormánypártok - Teleki László 1849-es és mások figyelmeztetéseit megfogadva megpróbálják megnyerni vagy megőrizni a nem-magyarok lojalitását, ha nincs világháború, ha Tiszát nem győzik meg, hogy 1917-re az antant katonai fölénye ellenállhatatlan lesz, ha nem olyan bornírt a függetlenségi ellenzék, ha Károlyi nem olyan gyöngye és alkalmatlan. Az bizonyos, hogy Trianon igazságtalanságai nélkül egész Közép-Európa sorsa másként alakul, ma nincs komoly vitánk szomszédjainkkal. Ha az EU ragaszkodott volna és ma is ragaszkodna saját elveihez, az Európa Tanács kisebbségvédelmi konvencióihoz, akkor az EU-ban orvosolni lehetne az elszakított magyarok jogos sérelmeit, és biztosítani lehetne fennmaradásukat további évszázadokra.

Jeszenszky Géza széljegyzete)

A MADÉFALVI VESZEDELEM

A madéfalvi veszedelem (latinul „siculicidium”) 235. évfordulója alkalmával emlékezzünk meg kegyelettel erről a szomorú, véres emlékü eseményről, azzal a céllal, hogy megértsük okát, megismerjük előzményeit, lefolyását és utóhatását. Cikkünkben a történetírók elemzéséből és kortársak naplójából merítünk. Mária Terézia királynő uralkodása alatt, 1762-ben a Habsburg Birodalom keleti határainak védelmére határőrség felállítását rendelte el. A rendelet végrehajtása Adolf Buccow tábornokra, Erdély kormányzójára és katonai főparancsnokára hárult. Következésképpen Székelyföldön két határőr gyalogezred és egy huszárezred, Naszód és Orlát központtal pedig két román gyalog határőrezred szervezésére került sor. Mivel a román ezredek állománya esetében a határőrségbe állás a jobbágyságból való szabadulást jelentette, a szabad székelyek a határőrségbe való besorolásukat sérelmesnek tartották.

A rendelet értelmében a székely határőrnek az erőszak kizárásával, az önkéntesség alapján kellett a fegyvert felvennie. Ugyanakkor biztosítékot kívántak arra nézve, hogy régi előjogaik ne csorbuljanak. Beleértve azt, hogy a székely határőr – vérével adózva – adómentességet élvezzen. A szabad közszékelyek azt kívánták, hogy az előkelőbbek, a lófők és a főrendnek számító primorok is vállalják a határőrséget. Azt is előfeltételül szabták, hogy a megszervezendő székely katonai alakulatokat magyar tiszték vezessék. A székelyek törvénytiszteletére jellemző, hogy Mária Teréziának a határőrség szervezésére vonatkozó rendelete felmutatását, egyszersmind a rendelet országgyűlésen és a székely közösség előtti megvitatását kívánták. Hasonló okok vezettek arra, hogy a székelyek körében a rendelet és az annak végrehajtására kinevezett Főbizottság működése rengeteg vitát, a székelyek

ellenállását váltotta ki, összetűzések történtek, melyek a madéfalvi veszedelemhez vezettek.

Az események megértésére idézzük a kortárs szász értelmiségi, a jól tájékozott és helyes ítélőképességű, császárhű Michael Conrad von Heidendorf visszaemlékezését a „megfenyítés” céljaul szolgáló tragikus eseményről: „A Főbizottság 1763 decemberében jött le megbízásával Csíktaplocára, Felső-Csíkba. A székelyek még mindig abban a hiszemben voltak, hogy a határőrség intézménye törvénytelen, s csak Buccow vállalkozása, hogy a császárnő beleegyezése nélkül történik... így hát elhatározták, hogy emiatt szót emelnek a Főbizottság előtt, s hogy ez minél nyomatékosabban történjék, s hogy a Bizottság lássa, miszerint nem egyikük vagy másikuk ügye ez, de az egész népé, a gyergyóiak és csíkiak, több mint ezeren, régi kardokkal, korbáccsal és kopjával felfegyverezve összegyülekeztek falvaikban... A követeket dacosan visszaküldték... A csíkiak ezzel nem elégedtek meg, hanem követeket küldtek Háromszékre és Udvarhelyre, hogy a Főbizottsághoz beadandó közös kérelem számára őket is megnyerjék. Az udvarhelyiek... nem jelentek meg. A háromszékiek azonban, mintegy ezeren, a csíkiak módjára felfegyverezve megérkeztek... A Bizottság e tömeg elé is követeket küldött Háromszékre, s fenti ígéretek mellett felszólította őket, hogy oszoljanak szét és térjenek haza. Azonban ez sem használt semmit. A háromszékiek 1764. január 2-án és 3-án a kozmási hegyúton beereszkedtek Felső-Csíkba, a szeredai várat megkerülve a Csík és Moldva közötti hegyeken Delnén keresztül Madéfalván és a szomszédos falvakban verődtek össze és egyesültek a csíkiakkal... A Főbizottság tiszték és polgári alkalmazottak útján újból felhívta őket a szétoszlásra, illetve a háromszékieket a hazavonulásra, de mindez hasztalan volt... A Bizottság, amely rendelkezett ugyan egy csapat német gyalogossal, egy szakasz német vértés katonával, ehhez számítva még a fegyverüket le nem adott székely gyalogosokat és huszárokat... szükségesnek látta a maga biztonságára és a nép könnyebb engedelmességre bírásáért – őket megfélemezni..., így hát a katonai büntetést szavazattöbbséggel, s azzal a hozzátevéssel fogadták el, hogy a háromszékiek, mivel a csíkiak ügyébe avatkoztak, és többszöri felszólításra sem mentek haza, a csíkiaknál is jobban megleckéztetendők. A megfenyítést így hát előkészítették, és végre is hajtották... Január 6-án már hajnali három órakor megindultak, körülfogták Madéfalvát, ahol a nép ittasan álmát aludta. A német gyalogság ágyúival, részben a közvetlen Madéfalva mellett elfolyó Olt innenső partján, az Udvarhelyszékbe vezető hegyi úton helyezkedett el, részben pedig Madéfalvától Taplocára vezető országúton. A német lovasság szintén a falu végén, a Gyimesi szorosnál, majd az onnan Moldvába vezető úton állt fel. A székely huszárok pedig fenn, a Gyergyó felé vezető utat zárták el, ahol a legkevésbé várták a nép kitörését. Még hajnalodás előtt elkezdődött Madéfalva ágyúzása Carato császári főhadnagy vezetése alatt, ki mint a Csíkban felállítandó gyalogezred újonnan kinevezett parancsnoka, ezt a megleckéztetést kimondottan kérte is... Az első (ágyú)golyó egy szobába csapódott be, s egy kementéc s egy gyermek függőágyát verte szét, innen a mellékszobába az ágy alá gurult, melyben a már említett háromszéki prokurátor, Csorja aludt. Ez felugrott, s mialatt egyik ágyú a másik után szórta golyóit a fálura, felkiáltott: az Istenért, mi ez? A nép is felriadt, nem tudta, hová, merre legyen. Egy részük Udvarhelyre, másik a hegyek felé és a Gyimesi-szoros felé, mások Taplocára, a Bizottsághoz akartak menekülni, javarészüik, különösen a háromszékiek, a hegyekbe. Az elsők szembetalálkoztak a gyalogsággal és azok tüzével. Azok, akik

Udvarhely felé menekültek és az Olton akartak átkelni, a jég vékonysága miatt ott fulladtak meg. A háromszékiek nagyobb része a csíkiakkal vegyesen a német vértésekkel találta szembe magát, ezektől kaszaboltatott le. A vértéseknek ezt kellett kiáltaniuk: ki háromszéki? Legtöbben, mivel azt gondolták, hogy ez kegyelemre szóló kérdés, azt felelték, hogy ők azok. Mire a vérteskatona ezt ordítva: három, három, három – három csapást mért a fejükre. Végül a gyalogság mindkét oldalról tüzelve benyomult a falu közepébe, hol a nép egy része még együtt volt. Ezt az okatlan csoportot így aztán vagy megölték, vagy megsebesítették, elfogták, szétszórták. Alig egy óra alatt mindennek vége volt. A holtakat – kik között volt bizonyosan Csorja is, mert többé nem került elő –, kiknek számát gondosan eltitkolták, de így is tehető elég pontosan úgy négyszázra, Madéfalván kívül, egy magas kereszttel megjelölt domb alá temették. Mintegy száz sebesült foglyot a szeredai várba küldtek, a szétszórtak pedig tömegesen jelentkeztek a Bizottság és tisztjei előtt, s fegyvert kértek, úgy, hogy alig lehetett eleget kiosztani... A császári katonák közül egy sem sebesült meg, sem meg nem halt, bizonyosságául annak, hogy a felkelők nem védekeztek...

Miután a Főbizottság ily módon Csíkot határőrséggé tette, ugyanilyen szándékkal Háromszék felé és onnan tovább indult... A Madéfalvánál kapott sebeibe mindennap meghalt egy néhány ember, s a közel fekvő falvakban is mindenfelől felhangzott a halotti harangkongatás, s olyan lett a csíki völgy, mint a halál völgye... A császárnő előtt nem maradhatott elrejtve az, ami Madéfalván történt. Bánkódott alattvalói véres elestén és a hosszú uralkodása alatt szokatlan borzalmas eset anyai szívébe markolt, s a lázítók megbüntetésére indította. Így tehát az udvarban katonákból és polgári személyekből álló vegyes bizottságot szerveztek, kinevezték hozzá a guberniumi embereket (*a Gubernium Erdély vezető közigazgatásipolitikai szerve volt*), és ezt az udvarnál jóváhagyatták, majd a zavargások bujtogatóinak és szítóinak kikutatására a székely székekbe küldték.” A határőrség bevezetésének megakadályozására irányuló székely ellenállást tehát Madéfalván véres erőszakkal megtörték és a határőrséget Erdély egész keleti és déli határvonalán felállították. Conrad a véres eseményeken kívül a „Bűnfenyítő Bizottság”, azaz a nyomozóbizottság tagjaként részt vett a kivizsgálásban. A feladottakat egyenként a bizottság elé vezették és az előírt módon kihallgatták őket. A kérdéseket németül és magyarul tették fel, a feleletet a megidézett anyanyelvén és németül is lejegyezték. A felbujtás vétkét nem fogták lófő emberre, összeseregülésük és beadványuk megszerkesztésének vétkét pedig azokra hárították, akikről tudták, hogy Madéfalvánál elesetek, főleg Csorjára. Így ezek közül egyik sem volt előállítható, a nemességre pedig semmi lényegeset nem lehetett rábizonyítani. A hosszan tartó kivizsgálás nyomán néhány embert kétévi börtönre ítélték, a többieket pedig szabadon engedték. Egy év múlva azonban az Erdélyi Gubernium elnökének, Hadik András tábornagnak közbelépésére 1765. december 14-én Mária Terézia a megvádoltakat közkegyelemen részesíti és szabadon bocsátatja. Hadik 1766 májusában pedig azt írja öfelségének, hogy a „Criminalis Commissio elvégezvén maga operációját és a superrevisoría commissio is concludálván”, s hogy semmi végzetes bűn ki nem jött, adjon minden megvádoltnak amnesztiát és gráciát. A székelység tehát a madéfalvi vérfürdő után kénytelen volt a határőrséget vállalra venni. Az adófizetés mellett a 18–60 év közötti férfiak évente három hónapot fegyverben töltöttek el, a határt, az átjáróhelyeket, hegyi ösvényeket őrizték, fegyvergyakorlatot végeztek, sőt háború esetén harctéri szolgálattal tartoztak. Az

osztrák császári seregek katonái mellett a székely határőrök is vérüket ontották a bajor örökösödési háborúban (1778–1779). A legnagyobb véráldozatot azonban a francia forradalom és I. Napóleon korának háborúiban (1792–1815) hozták, amelyek negyedszázadra Európa népeire zúdultak.

Otthoni helyzetük is alapvetően megváltozott: míg a polgári alárendeltségük az Erdélyi Gubernium alá tartoztak, a határőrök a nagyszebeni Hadparancsnokságnak (Generalcommando) tartoztak engedelmességgel. A katonai alárendeltség súlyosan sértette a székely közösségek önkormányzatát, beleszólása volt a bíróválasztásba és birtokügyekbe, házasságot csak katonai előjáróik tudtával köthettek, felsőbb iskolák végzéséhez azok engedélyére volt szükségük, külföldi akadémiákra csak külön jóváhagyással utazhattak.

A határőrség csaknem egy évszázadra sújtotta a székelységet. Az intézmény 1851-ben megszűnt ugyan, de a tragikus madéfalvi veszedelem emléke mélyen bevésődött népünk történeti tudatába.

Csetriné Lingvai Klára

ÁPRILIS HAVI ESEMÉNYEK

Április 5: az istentisztelet utáni ebédet adományozta Megyesi Gizella, a levest főzte Torma Veronika, a második fogást és a süteményt elkészítette Megyesi Gizella.

Április 10: a nagypénteki istentisztelet után szeretetvendégségre került sor

Április 12: a húsvéti ünnepi istentisztelet keretében úrvacsoraosztásra került sor. Kb. 50 személy élt az úrvacsora szentségével. Az istentisztelet utáni szeretetvendégséghez az eledelt Nőegylet tagjai adományozták.

Április 19: az istentisztelet keretében sor került Mátyás Benedek keresztelőjére. Az istentisztelet utáni ebédet adományozta Csöregi Andrea és Mátyás Róbert. Elkészítette Fejér Anna.

Április 24-25-26: az Amerikai Magyar Református Egyház Nyugati Egyházmegyéjét alkotó gyülekezetek, a San Francisco és Környéke Magyar Református Egyház vendéglátásában, Egyházmegyei Közgyűlést és presbiteri konferenciát szerveztek. A rendezvénysorozat április 26-án, ünnepi istentisztelet keretében, a jelenlevő lelkészek közös szolgálatával zárult. Április 24-én az ebédet Vörös Ilona és Fövenyessy Katalin, a vacsorát Megyesi Gizella, a süteményt Fejér Anna készítette és adományozta. Április 25-én az ebédet Vörös Ilona és Fövenyessy Katalin, a vacsorát Fejér Anna készítette és adományozta. Április 26-án az ebédet Gábris Kozák Ágnes készítette és adományozta, segített Kozák Piroska.

ÁPRILIS HAVI RENDKÍVÜLI ADOMÁNYOK

Gizella T. Megyesi, Toth Gyorgy emlékeire.....	\$ 100.00
Piroska es Zoltan Bordas, batyam Vajko Erno emlékeire.....	\$ 50.00
Bill & Helen Varga, edesanyank emlékeire.....	\$ 50.00
Priscilla Kozak, Kocsi Janos emlékeire.....	\$ 50.00
Gabriella Nagy, Miklos emlékeire.....	\$ 50.00
Magdolna Dunai: edesanyam emlékeire.....	\$ 100.00
Gabor Kokeny, keresztelore.....	\$ 50.00

Margaret Gombos, ferjem emlékére.....\$ 25.00

ÁPRILIS HAVI ADAKOZÓK NÉVSORA:

Laszlo Dobos, Chole Shackley.

HÚSVÉTI ADOMÁNYOZÓK NÉVSORA:

Dr. Karoly & magdolna Szabo, Katalin Voros, Sandor & Ildiko Ronyai, Emese Tivadar, Karolina Fekete, No Name B.A, William & Eva Taggart, Laszlo Tokes, Otto & Elizabeth Avvakumovits, Dr. Sigismund & Gabrielle Csicsery, Robert & Louisa Shely, Istvan & Meryll Telegdy, Bela Csejtey, Irina Breger, Aladar & Marta Szoboszlay, Joseph & Ilona Lakatos, Foti család, Ernest & Maria Fulop, Laszlo & Gabriella Hegedus, Priscilla Kozak, Theresa & Charles Bennett, Adrienn Jablonszki-Hahn, Enese Osvath Kohlaas, David & Kamilla Voros, Judith & Thomas Jackovics, Nicholas Toth, Joseph & Julia Tosaky, Andras & Roberta Csaplar, Ludovic & Elizabeth Bajko, Ildiko Balint & Gabor Szita, Anna Fejer, Csika Nandor, Margit Domocos, Zsolt Matrai, Laszlo & Edith Dittert, Izabella Papai, Thomas & Barbara Herczeg, Andrea Kilin, John & Elizabeth Racz, Joseph Jakaby, Emese Varga Bihari, Tibor & Tunde Fabry-Asztalos, Andrew K. Magyary, Anna Carpenter, Timea Barna & Andras Csomai, Marta Moore, Gizella T. Megyesi, Margit Szabo, Rozalia Czanka, Stephan & Agnes Tanczos, Joseph & Blanka Hajnal, Zoltan & Zsuzsanna Laszlo, Julius & Erika Gaspar, Therry Owen & Charlotte Balassa, No Name M.A, Karl & Katalin Fovenyessy, Tamas & Eva Csoboth, Margaret Gombos, Martin & Anna Mandel, G. Horvai, Gabor & Blanka Magyari-Kope, Helga Boros, Ilona Gurske, Margaret Szabo.

MÁJUS HAVI ESEMÉNYEK

Május 3: az istentisztelet utáni ebédet adományozta Balassa Sára és Terry Owen.

Május 10: az istentisztelet utáni anyáknapi ebédhez az előételt készítette és adományozta Rácz János, a levest készítette és adományozta Márton Erika, a második fogáshoz a húst adományozta Magyari-Köpe Gábor, megsütötte Fejér Anna, a körítést készítette és adományozta Fövenyessy Károly és Vörös Máté, a salátát készítette és adományozta Megyesi Gizella, a tortát adományozta Márton Erika. Segítettek: Herczeg Tamás, Fövenyessy Károly és Tanai Tamás.

Május 17: az istentisztelet utáni ebédet adományozta Theresa Bennett, elkészítette Fejér Anna.

Május 24: az istentisztelet utáni ebédet készítette és adományozta Bacsa Katalin és Horváth Andrea. A süteményt készítette Fejér Anna.

Május 31: az istentisztelet keretében pünkösd ünnepe alkalmából úrvacsoraosztásra került sor. 26 személy élt az úrvacsora szentségével. Az istentisztelet utáni ebédet adományozta Vörös Ilona, elkészítette Torma Veronika. A süteményt készítette és adományozta Vörös Ilona.

Az ebédek alapanyagának a megvásárlásához Theresa Bennett \$ 180.00, Bordás Piroška \$ 200.00 adományozott a Nőegylet számára.

MÁJUS HAVI ADAKOZÓK NÉVSORA:

No Name I.V., Laszlo & Edith Dittert, Agnes Kozak Gabris, Charles & Maria Okos, Hungarian Reformed Church of Hollywood, Hungarian Reformed Church of Ontario, Joe & Patricia Elek, Theodore & Jacqueline Korosy, Pricilla Kozak, Joseph Jakaby, Hungarian Reformed Church of Phoenix, Licko Timothy & Susanna, Terry Owen & Charlotte Balassa.

MÁJUS HAVI RENDKÍVÜLI ADOMÁNYOK

Steven B. Magyary, édesapám emlékére..... \$ 1,000.00
Zoltan & Piroška Bordas, szüleink emlékére.....\$ 50.00

A Presbitérium nagy szeretettel köszön minden adományt és segítséget. Az Úr Isten gazdag áldása legyen adakozó testvéreinkkel!

HIRDETÉSÉK

- A Nőegylet vezetősége szeretettel kéri nőtestvéreinket, hogy aki teheti, eladásra adományozzon házilag elkészített süteményeket a június 20-i apáknapi piknikre, ezzel is segítve az Egyház fennmaradását.

Előre is köszönünk szépen minden adomány!

ESEMÉNYNAPTÁR

2009. JÚNIUS - JÚLIUS - AUGUSZTUS – SZEPTEMBER

Június. 14, Vasárnap, 12:00-12:45 PM - *Lehardt Dániel zongorakoncertje*

Június. 20, Szombat, 11:00-5:00 PM - *Apáknapi Piknik a Flood Parkban*

Július. 05, Vasárnap, 11:00 AM - *4th of July - Amerika Nemzeti Ünnepe*

Augusztus. 23, Vasárnap, 10:00 AM - *Templomozás után Nemzeti Ünnepe a Golden Gate Parkban*

Augusztus. 30, Vasárnap, 11:00 AM - *Új Kenyér Ünnepe és Úrvacsoraosztás*

Szeptember. 12, Szombat, 11:00-5:00 PM - *Református Piknik a Flood Parkban*